

VAN HEINDE

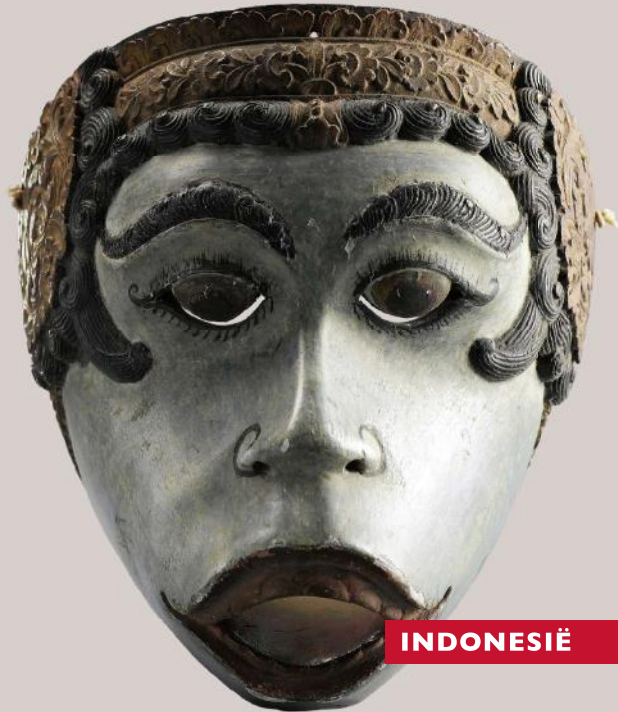
Eeuwenoude fles van Topará-pottenbakkers

Onderstaande fles (h 18,4 cm) met een dubbele tuit toont een menselijk hoofd met gebeeldhouwde en ingesneden mond, neus en ooggaten. Het hoofd, met zijn gesloten ogen en uitdrukingsloos gezicht, komt overeen met de afbeeldingen van trofeehoofden op de keramische objecten zoals die in vroege tijden gemaakt werden aan de zuidkust van Peru. De makers van deze fles, de pottenbakkers van de Topará-cultuur, woonden daar tussen de 2e eeuw B.C. en de 1ste eeuw A.D. en blonken uit in zeer dunwandige keramische potten en flessen. Nadat de potten waren gevormd en ingesneden, werden ze behandeld met slip-pigmenten en vervolgens gebakken.

Metropolitan Museum of Art New York

PERU

INDONESIË

Topeng: masker voor een figuur uit het apenleger

Topeng (Indonesisch voor masker) is een vorm van dans waarbij een of meer dansers een masker dragen.

De sierlijk gekostumeerde dansers brengen traditionele verhalen ten tonele waarin legendarische koningen, helden of mythologische figuren een hoofdrol vertolken, begeleid door gamelan of muziek van andere traditionele muziekinstrumenten. Dit masker, bestemd voor een figuur uit het apenleger van Hanoman, werd tussen 1800 en 1900 in Java gemaakt. Het werd uit hout gesneden en met verfstof en verguldsel bewerkt. Het meet 18 x 15,5 x 12,5 cm en werd in 1932 door de Koninklijke Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst gekocht van kunstzaal Van Lier, in Amsterdam.

Rijksmuseum Amsterdam

EN VERRE...

Een hardhouten pijp met messing opsmuk van de Dinka

De Dinka vormen de grootste etnische groep – ongeveer 4,5 miljoen mensen – in Zuid-Soedan. Ze wonen in de moeraslanden aan weerszijden van de Bahr-al-Ghazal-rivier. De houten tabakspijpen die de Dinka gebruiken zijn pas in de twintigste eeuw ontstaan. Ze zijn geïnspireerd op rookgerei van de Britse missionarissen die ten tijde van de

kolonisering verschenen. Karakteristiek is het voorkomen van een hielvorm onder de pijpenkop. Dat wijst erop dat de vervaardiging reeds aan het begin van de twintigste eeuw moet zijn gestart, aangezien de hiel aan de pijp tijdens de Eerste Wereldoorlog verdwijnt. Interessant is hoe de Dinka het pijpmodel naar eigen

ZUID-SOEDAN

smaak hebben aangepast en verfraaid met geometrische abstracties. De Dinka combineren hardhout met messing, soms is ook schelp ingelegd. Voor die metalen opsmuk worden aanvankelijk Europese patroonhulzen gebruikt. Om de steel zien we banden van messing, maar ook om de hiel en rond de ketel. De metaalglans contrasteert prachtig met het donkere hout.

Amsterdam Pipe Museum

JAVA, INDONESIË

Een heilige stier uit vulkaansteen

Eeuwenlang moet deze heilige stier, Nandi, voor een hindoe-tempel in midden Java de wacht hebben gehouden. Nu is het een van de talrijke uit Azië afkomstige objecten die in het Musée national des Arts asiatiques-Guimet in Parijs zijn te bewonderen. Een bezoek aan het museum, gesticht in 1889 en gelegen aan de Place d'Iéna, is zeer de moeite waard.

Veel meer over Nandi, het rijdier van de god Shiva, vindt u in een artikel op pagina 54.

Museum Guimet Parijs